

Gateklinikken
Helgesens gate 62
0558 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 25/36404-6
Saksbehandler: Ingrid Menne Sjøner
Dato: 16.02.2026

Svar på spørsmål om rett til tannhelsehjelp til personer med rusmiddelavhengighet som mottar LAR-behandling, tannhl. § 2-1 og § 1-3

Helsedirektoratet viser til henvendelse fra Gateklinikken ved Kirkens bymisjon av 10. oktober 2025, som gjelder rett til nødvendig tannhelsehjelp for personer med rusmiddelavhengighet. Det er spørsmål om legemiddelbasert behandling hos Gateklinikken gir den enkelte rett til tannhelsehjelp etter tannhelsetjenesteloven. Det er også spørsmål om den enkeltes rett til tannhelsehjelp kun gjelder i vedkommendes bostedskommune. Vi beklager noe lang saksbehandlingstid.

Helsedirektoratet tar ikke stilling til konkrete enkeltsaker. Helsedirektoratets ansvar er å forvalte og gi veiledning om helse- og omsorgstjenestelovgivningen. I det følgende gjør vi derfor rede for regelverket som er relevant for ditt spørsmål, på generelt grunnlag.

Helsedirektoratets vurdering

Det følger av [tannhelsetjenesteloven § 2-1](#), jf. [§ 1-3 første ledd bokstav e](#), at personer som på grunn av rusmiddelavhengighet mottar bestemte helse- og omsorgstjenester, har rett til nødvendig tannhelsehjelp i det fylket de bor eller midlertidig oppholder seg i. Rettigheten gjelder personer som på grunn av rusmiddelavhengighet mottar en eller flere av følgende helse- og omsorgstjenester:

- personlig assistanse [helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b](#)
- avlastningstiltak til pårørende etter [helse- og omsorgstjenesteloven § 3-6 nr. 2](#)
- legemiddelassistert rehabilitering i medhold av [spesialisthelsetjenesteloven § 3-16](#).

Det betyr at personer med rusmiddelavhengighet har rett til nødvendig tannhelsehjelp fra den offentlige tannhelsetjenesten, når vedkommende mottar en eller flere av helse- og omsorgstjenestene som er nevnt ovenfor. Dette har sammenheng med at denne pasientgruppen tidligere hadde tilbud om tannhelsehjelp fra den offentlige tannhelsetjenesten når de mottok nevnte helse- og omsorgstjenester, i medhold av budsjettvedtak i Stortinget. De samme rettighetene er nå nedfelt i tannhelsetjenesteloven. Se Helse- og omsorgsdepartementets tidligere rundskriv I-2/2006 og I-4/2008.

Legemiddelassistert rehabilitering, som ofte omtales med forkortelsen LAR-behandling, er særskilt regulert i [forskrift om legemiddelassistert rehabilitering \(LAR-forskriften\)](#). LAR er en form for tverrfaglig spesialisert behandling for opioidavhengighet, jf. LAR-forskriften § 3. For å regnes som legemiddelassistert rehabilitering må behandlingen som personen mottar oppfylle definisjonen i LAR-

Helsedirektoratet

Avdeling for helserett

Ingrid Menne Sjøner

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4 • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

forskriften § 3. Legemiddelassistert rehabilitering er definert som "tverrfaglig spesialisert behandling for opioidavhengighet der rekvirering av vanedannende legemidler i en bestemt dose (substitusjonsbehandling) inngår som et deltak i et helhetlig rehabiliteringsforløp". Videre er formålet med legemiddelassistert rehabilitering at personer med opioidavhengighet skal få økt livskvalitet og at den enkelte får bistand til å endre sin livssituasjon gjennom bedring av vedkommendes optimale mestrings- og funksjonsnivå, jf. LAR-forskriften § 2.

For at behandlingen skal regnes som LAR er det som følge av dette blant annet krav om at pasienten mottar substitusjonsbehandling i form av vanedannende legemidler. Det vil si at det dreier seg om en vedlikeholdsbehandling av opioidavhengighet.

Det følger videre av LAR-forskriften § 4, at LAR ikke skal være førstevalg av behandling for opioidavhengighet. Det er derfor særregler i LAR-forskriften om at det kreves en beslutning av lege i spesialisthelsetjenesten om innskriving i LAR. Derneft kan gjennomføringen overlates til allmennlege i primærhelsetjenesten, på delegert myndighet fra legen i spesialisthelsetjenesten. Den grundige og individuelle vurderingen som etter LAR-forskriften er påkrevet for å kunne beslutte innskriving i LAR, er normert i [nasjonal faglig retningslinje om legemiddelassistert rehabilitering \(LAR\) ved opioidavhengighet](#). LAR-retningslinjen gjelder for all LAR-behandling.

Når vilkårene i LAR-forskriften og tilhørende anbefalinger i LAR-retningslinjen er oppfylt, er det tale om legemiddelassistert rehabilitering som behandling for pasienten.

Det er opp til fylkeskommunen å vurdere om pasienten skal innvilges nødvendig tannhelsehjelp etter reglene i tannhelsetjenesteloven § 1-3 første ledd bokstav e. Vurderingsgrunnlaget vil være avgjørelsen om at pasienten er besluttet innskrevet i LAR av lege i spesialisthelsetjenesten, og tilhørende informasjon om ansvaret for gjennomføringen av substitusjonsbehandlingen og rehabiliteringen eventuelt er delegert til allmennlege i primærhelsetjenesten. Dette kommer også frem av forarbeidene til tannhelsetjenesteloven, se [Prop. 60 L \(2023-2024\) punkt 4.4.3](#).

Tilbud om legemiddelbasert behandling til personer med rusmiddelavhengighet som ikke er LAR-behandling, vil som følge av dette ikke utløse rett til nødvendig tannhelsehjelp fra den offentlige tannhelsetjenesten.

Det følger av [forskrift om vederlag for tannhelsetjenester i den offentlige tannhelsetjenesten § 2a første og andre ledd](#), at personer med rusmiddelavhengighet har rett til vederlagsfri tannhelsehjelp, dersom helse- og omsorgstjenestene vedkommende mottar varer sammenhengende i 3 måneder eller lenger. Som nevnt ovenfor, er LAR en langvarig behandlingsform. Det betyr at vilkåret om sammenhengende tjenester som hovedregel vil være oppfylt, og at den enkelte dermed har rett til gratis tannhelsehjelp fra den offentlige tannhelsetjenesten.

Videre bygger tannhelsetjenestelovens regler på det såkalte oppholdsprinsippet. Det følger av tannhelsetjenesteloven § 2-1, at personer som er nevnt i tannhelsetjenesteloven § 1-3 første ledd bokstav a til g, har rett til nødvendig tannhelsehjelp i det fylket de bor eller midlertidig oppholder seg i. Dette betyr at personer som har rett til nødvendig tannhelsehjelp fra den offentlige tannhelsetjenesten, skal tilbys dette i det fylket de oppholder seg i.

Det som i tannhelsetjenesteloven er fastsatt for fylkeskommuner, gjelder ifølge tannhelsetjenesteloven § 6-7 også for Oslo kommune.

Vennlig hilsen

Wenche Dahl Elde e.f.
avdelingsdirektør

Ingri Menne Sjoner
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk